

במה מדליקין פרק שני שבת

כ"ט.

עין משפט נר מצוה

צ א מיי פ"ב מהל' כלס
הלכה א'
צ ב מיי פ"ב מהל' יו"ט
הלכה ב' פ"ב מהל' אה
טו"ש א"ע מ"י מהל' ספ"ק
ו'
צ ג מיי שם טו"ש שם
ספ"ק ו'
צ ד שם טו"ש ו' מהל' א'
צ ח ה מיי שם הלכה יא
סמנ שם טו"ש א"ע
ס"י מקו ספ"ק ו'.

מוסף רש"י

בר פתחי. נו על מלמד
קס (ד"ר ו'). באיסורא
מקס מהל' כמוליק מנעור
מו"ט לוי' (ב"צ ד').

חוס' ישנים

א) רש"י פ"י לקמן משם
לדון דרך לאלול מעשים
ב"ש"י ולא נהיה דמשום זה
לא היו אסור לעלות כמו
בשר מלח דמותר לעלותו.

מוסף תוספות

א. תמוס' הל"ש מתחיל
תאן דיבור חדש על דברי
הגמ' "לפי שאין מדליקין
בפתילה שאינה מחורכת".
ב. לאחוז בה האור הישט
וכו' [ד] להלכתה ע"י עקיבא
המדליקין בו א"פ שאינה
מחורכת. מוס' הל"ש.
ג. בפרקין גבי כחש על
האור. מוס' הל"ש.
ד. כלומר, אלמא לא ט"ל
דבר יהודה, דכיון ששטח
האור מאתמול, והיו הבני
מיינו מלאי, לא לביטול
א"כ, והיום הסריחו, הו"ל
כגבול, שנתבלה ביו"ט
דאסר ר' יהודה. מוס'
הל"ש. ה. ח' לחיותא.
ו. כיון דלא חזו
אינא לחיותא או להסקה.
ז. קיימ' א. [ו] יו"ט [בחס].
ח. מוס' הל"ש. ט. אין
בגדל, אלא כמאכל
רש"י. טו. שמומר
(עם) [נ] האוכל. קיימ' א.
י. דאם ה"ל מפרשין מן
האוכל, ה"י האוכל
מתקלקל. מוס' הל"ש.
יא. אסיר. מוס' הל"ש.
יב. מזה אין צריך להביא
דאי דרב סבר לה כו'
יהודה. מוס' הל"ש.
יג. ועיבודא דרב בתמרי
היה. רש"י. מדאע"ל. יד. משה
שמעיה אלא גרעני תמרי
צריכותא במכסו הדר
מגלו, אבל. רש"י.
טו. דאיכא למימר כיון,
ה"ל, דלרוחא דמלחא
אשמעין כלתו תלמודא
ה"י הכי דלא טעי' בה.
טז. [ד] מחודא
שמעין אידך. רש"י.
יז. קים ל"י לרב יהודה
דלא שאני בביהו, דלא
תליא מילתא בגדלו וכסו
אלא דמעיקרא טעלים
לאוכל ומוכן לארס,
ורשתא ספולת שהוא
מבטלה או להסקה.
יט. ולא מסתבר
לפרושי הכי. מוס' הל"ש.
כ. דתמא מוכן ושאינו מוכן
דמו"ט היינו מוכן ושאינו
מוכן ד"ו. הישוע. רש"י.
כא. כמור ר' עקיבא. ר"ש
כלס (פ"ח משנה ט').
כב. קרי ל"י מוכן, ועי' מהר"ם.

רבא אמר היינו מעמא דר' אליעזר. משמע דרצא לענין טומאה
אית ליה שינויא דרב אלא בר הכזה ולקמן משמע דאית ליה
שינויא דרב המנונא דלמר מקולי מטלמיות שנו כאן דקאמר והדר
ציה ר' עקיבא לגבי ר' יהושע על כן נראה דהכא גרס רצה ולקמן
רצא ו"ל דצמנס נהגו אנשים להדליק
הפתילה ולכנותה כדי שמהא מהוה צמנא
דהא אין הלכה כרבי אליעזר דשומתי
הוא ועוד אמרינן לקמן: הכא צמניה
שזרין להצדנה עסקינן משמע דיוול
להדליק א"ע"פ שאינה מהוה צמנא:
ולא בסמרטוטין שאינן מחורכין.
קשה כיון דמגא דלפילו צמניה
שאינה מחורכת אין מדליקין כ"ש
בסמרטוטין שאינן מחורכין ומיהו
צמוספתא גרס ולא בסמרטוטין אפי'
מחורכין: **אבל** אין מסיקין
בגרעיניהן. תימה לר"י דצפקא
נוטל לקמן דף קמ"ג: אמר למימנא
דרצא כרבי יהודה סבידא ליה פירוש
דאסר נבלה שנתנבלה צמנת והאי'ל
לשמעי' טווי לי בר אווחא ושדי מיעיה
לשונרא^א ומשני התם כיון דמסקת
דעתיה עליוהי מאתמול^ב אלמא כיון
דדעתו מאתמול לתם לשונרא כסיסרת
למחר שרי א"ע"ג דכל זמן שלא הסרית
חזי למחר (א) משום דמשיב כאלו הכינו
מצעד יוס לשונרא ה"נ מאתמול
דעתיה עליוהי להסיר הגרעינין
כשיכלל התמרים למחר^א ואמאי חשיב
ליה טפי נולד ממיעיה דבר אווחא וי"ל
דהתם צר אווחא נחשט מעייט ואין
המעיים לרייסיס לאחוז וכיון דמצעד
יוס דעתיה למיתציה לשונרא אס
יקרימו^ב חשיבה הכנה מעלייתא אכל
הכא הגרעינין לרייסיס לאכול^א וחשיבי
כאכול עצמו עד שיכלל התמרים לכן^א
חשיב ליה נולד ולא מהני מה שעדמו
עליהם מאתמול: **והא** דרב **לאו**
בפירוש איתמר בו^א. ה"ל פשיטא דרב
אסר נולד כרבי יהודה מכרכי דחזי
(על דף יט): אלא מייטי ראי' דלף
בגרעינין דלחיא דלמימר מעיקרא
גרעינין והשתא גרעינין אסר רבי
יהודה ור"ש^א וצנחא^ב דמעיקרא מגלו
והשתא מגלו^א מנלן דאסר ו"ל דא"ע"ג
דמעטעס וז עושה לרייסיס^א מ"מ מעטעס
זה לפי האמת אין נראה לו לחלק
צנייהס^א: **בין** מן המוכן בו^א. פירש
צנחא מוכן מוכן דרבי אליעזר קופסא
אחורי הדלת ומוכן דר' יהושע תלאו
צמגוד והניחו אחורי הדלת^א ושאינו
מוכן וזקו לאשפה ורבי עקיבא מוכן
תלאו צמגוד ושאינו מוכן הניחו אחורי
הדלת וקשה לר"י דהשתא מוכן ושאינו
מוכן דהאי תנא לא הו' כדלד^א ועוד
להס' להוציג צדציהס קופסא לאשפה
דלא פליגי צה ועוד דצפקא כירה
(לקמן דף נט: וס) קרי לרבי עקיבא

שחק קב צייט דהוה ליה נולד: לדצריהס דר' אליעזר ור' עקיבא
קאמר האי דלוקיס להו רב אלא אליבא דר' יהודה דחזו פלוגמיהו
דלא מיתוקמא אלא אליבא דר' יהודה ומיהו איהו לא סבידא ליה אלא
כר' שמעון: **טעמא דרבי אליעזר**. צהדלקה משום דאין מדליקין צו
שאין דולקין יפה וצכל צצמות השנה
אסור ולא משום נולד: **חזן מן המלל**.
דרך תופרי בגדים למלול מן הצגדים
לכופלן מעט סביב התפירה ואח"כ
תופר וג' על ג' סופו לתפור לעלא
צצגד עני לכן אחצובה להיות כלי
הלכך לרין להיות צו יומר משיעור
המלל כדי שיהא הטלאי שלש על
שלש: **מנוונות**. מנוונמות וצהכי
אחצובה וא"ע"ג דכשתפור לא הוה
שלש והיינו הך דרב יוסף. ולא משום
דאי הוה טפי לא מיטמא (דכל שכן)
אלא לאפוקי מדתנא קמא: **מסיקין**
בשברים. להצב דמטלטל להו לא לתייה
חזו נמי להסקה: **אכלן**. צייט אין
מסיקין בגרעינין צייט דהוה להו
נולד: **והשתא מגליין**. הלכך נולד
הוה: **והא** דרב דאמר לר' יהודה
אין מסיקין בגרעינין לאו צפירוש
איתמר: **אכל תמרי**. צחול: **לכויא**.
כירה של רעפיס שקורין טו"ש והיא
חלולה. וספריס שצמוצ צהן לבי מפי
היינו נמי כירה והוה תרגום של צית
שפיתת שמי^א קדרות: **קשייתא**.
גרעינין: **צר פחסי**. צן גדולים:
אכל תמרי. ציוס טוב: **פריסייתא**.
תמרים טובים ומתצשלים יפה וכל
אוכל שלהם נפרש מעל גרעיניהן ואין
הגרעינין ראוין לעטלל ואפי"ה שרי
מכוונות. אמר בר יהודה
קיבלה מיניה: **צארמייתא**. דאין
מתצשלות יפה ואין האוכל נפרש מהן
ומשמיי בגרעיניהן וחזו לאדם: **אגב**
אימיהו. שיש עוד מאמן עליהן:
מרבצ. עליהן ומצטלן צרוצ: **רב**
המנונא אסר. מתניין צצמות
משלשה תפריס על שלשה תפריס פליגי
לענין טומאה: **מקולי מטלמיות**.
מטלמיות הקלות צעיניו דומיא
דמתוקנות לפקוק מרחץ דמידי דלא
חשיב הוא. וקיסול דנקט צמתיתין
משום הצהוב דנקט דוקא ולפלוגמא
דהלכה תנא קיסול: **פחוס משלשה נוי**.
דאלו שלשה על שלשה חשיבי ולא צטלי
וא"ע"ג דקולי כגון סמרטוטין: **שפסקין**.
לכך. שחקו לכך: **לפקוק העשרת**.
ונענר צו אס הקדרה. לאחוז צהן
שולי הקדרה ולנערה לתוך התממוי:
צין מן המוכן. לקמיה מפרש:

לעזי רש"י

טו"ש י"ש. רעפיס.

רב נסים גאון

מאי לאו בפריסייתא ולא
קבלה לא מארמייתא
הואיל וחזיאן אגב אימיהו.
תמצא פירושיה בסוף פרק
נוטל אדם את בנו (ף קמ)
הני גרעיני דתמרי ארמייתא
שרי לטלטליניה שבטא
הואיל וחזיאן אגב אימיהו, כי
התמרים וכשים תאכל אותם
הבהמה דפרסייתא אסור
לפי שהרובל של תמרים לא
תאכל הבהמה אלא גרעינא
בלבד, לא חזיאן אגב אימיהו.

רבינו הגנאל

רבא אמר טעמא דר' אליעזר
לפי שאין מדליקין לא
בסמרטוטין ולא בפתילה
שאינה מחורכת, ורבי
עקיבא מתיר. ירושלמי מהו
מחורכין, מפספסין וכדומים
ושער ראשיתן אל התהרץ.
ג' על ג' מצומצמות אסורו
חזן מן המלל דברי ר'
שמעון וחכ"א ג' על ג'
מכוונות. אמר בר יהודה
קיבלה מיניה: **צארמייתא**. דאין
מתצשלות יפה ואין האוכל נפרש מהן
ומשמיי בגרעיניהן וחזו לאדם: **אגב**
אימיהו. שיש עוד מאמן עליהן:
מרבצ. עליהן ומצטלן צרוצ: **רב**
המנונא אסר. מתניין צצמות
משלשה תפריס על שלשה תפריס פליגי
לענין טומאה: **מקולי מטלמיות**.
מטלמיות הקלות צעיניו דומיא
דמתוקנות לפקוק מרחץ דמידי דלא
חשיב הוא. וקיסול דנקט צמתיתין
משום הצהוב דנקט דוקא ולפלוגמא
דהלכה תנא קיסול: **פחוס משלשה נוי**.
דאלו שלשה על שלשה חשיבי ולא צטלי
וא"ע"ג דקולי כגון סמרטוטין: **שפסקין**.
לכך. שחקו לכך: **לפקוק העשרת**.
ונענר צו אס הקדרה. לאחוז צהן
שולי הקדרה ולנערה לתוך התממוי:
צין מן המוכן. לקמיה מפרש:

לעזי רש"י

טו"ש י"ש. רעפיס.

רב נסים גאון

מאי לאו בפריסייתא ולא
קבלה לא מארמייתא
הואיל וחזיאן אגב אימיהו.
תמצא פירושיה בסוף פרק
נוטל אדם את בנו (ף קמ)
הני גרעיני דתמרי ארמייתא
שרי לטלטליניה שבטא
הואיל וחזיאן אגב אימיהו, כי
התמרים וכשים תאכל אותם
הבהמה דפרסייתא אסור
לפי שהרובל של תמרים לא
תאכל הבהמה אלא גרעינא
בלבד, לא חזיאן אגב אימיהו.

רבינו הגנאל

רבא אמר טעמא דר' אליעזר
לפי שאין מדליקין לא
בסמרטוטין ולא בפתילה
שאינה מחורכת, ורבי
עקיבא מתיר. ירושלמי מהו
מחורכין, מפספסין וכדומים
ושער ראשיתן אל התהרץ.
ג' על ג' מצומצמות אסורו
חזן מן המלל דברי ר'
שמעון וחכ"א ג' על ג'
מכוונות. אמר בר יהודה
קיבלה מיניה: **צארמייתא**. דאין
מתצשלות יפה ואין האוכל נפרש מהן
ומשמיי בגרעיניהן וחזו לאדם: **אגב**
אימיהו. שיש עוד מאמן עליהן:
מרבצ. עליהן ומצטלן צרוצ: **רב**
המנונא אסר. מתניין צצמות
משלשה תפריס על שלשה תפריס פליגי
לענין טומאה: **מקולי מטלמיות**.
מטלמיות הקלות צעיניו דומיא
דמתוקנות לפקוק מרחץ דמידי דלא
חשיב הוא. וקיסול דנקט צמתיתין
משום הצהוב דנקט דוקא ולפלוגמא
דהלכה תנא קיסול: **פחוס משלשה נוי**.
דאלו שלשה על שלשה חשיבי ולא צטלי
וא"ע"ג דקולי כגון סמרטוטין: **שפסקין**.
לכך. שחקו לכך: **לפקוק העשרת**.
ונענר צו אס הקדרה. לאחוז צהן
שולי הקדרה ולנערה לתוך התממוי:
צין מן המוכן. לקמיה מפרש:

מכריע ואמאי והלא לא גילו צדצריהס רבי אליעזר ורבי יהושע שיש לחלק צין תלאו צמגוד להניחו אחורי הדלת ונראה לר"י דמוכן
דכולהו היינו תלאו צמגוד ושאינו מוכן היינו הניחו אחורי הדלת^א והאי דקאמר אמאי קרי ליה שלא מן המוכן פירש רבי אליעזר אמאי קרי להניחו
אחורי הדלת שלא מן המוכן הואיל והוא טמא ומשני משום דלגבי קופסא לאו מוכן הוא ולא צעי למימר משום דלגבי צמגוד לאו מוכן הוא דלא חשיב
כולי האי תלאו צמגוד מאחורי הדלת דהוה קרי ליה לגביה שלא מן המוכן וכן לר' יהושע קא צעי אמאי חשיב לתלאו צמגוד מן המוכן הואיל והוא
טהור ומשני דלגבי אשפה מוכן הוא והא דלא קאמר דלגבי אחורי הדלת מוכן הוא משום דלא גריע כולי האי^א טפי ממגוד דליהו אינו מוכן^ב לגביה:
גזירה

הניחו
המוכן טהור ר"ע אומר מן המוכן טמא ושלא מן המוכן טהור ואמר עורלא
ואיתמא רבה בר בר חנה א"ר יוחנן הכל מוריס ורקו באשפה דברי הכל טהור
הניחו
מכריע ואמאי והלא לא גילו צדצריהס רבי אליעזר ורבי יהושע שיש לחלק צין תלאו צמגוד להניחו אחורי הדלת ונראה לר"י דמוכן
דכולהו היינו תלאו צמגוד ושאינו מוכן היינו הניחו אחורי הדלת^א והאי דקאמר אמאי קרי ליה שלא מן המוכן פירש רבי אליעזר אמאי קרי להניחו
אחורי הדלת שלא מן המוכן הואיל והוא טמא ומשני משום דלגבי קופסא לאו מוכן הוא ולא צעי למימר משום דלגבי צמגוד לאו מוכן הוא דלא חשיב
כולי האי תלאו צמגוד מאחורי הדלת דהוה קרי ליה לגביה שלא מן המוכן וכן לר' יהושע קא צעי אמאי חשיב לתלאו צמגוד מן המוכן הואיל והוא
טהור ומשני דלגבי אשפה מוכן הוא והא דלא קאמר דלגבי אחורי הדלת מוכן הוא משום דלא גריע כולי האי^א טפי ממגוד דליהו אינו מוכן^ב לגביה:
גזירה

א. אחורי דלת. מוס' הל"ש. ב. ב' מ' ג' מהל' א' עי' מהר"ם. דהוה קרי ל"י מוכן, ועי' מהר"ם.